

Viite
Kirjallista lausuntoa koskeva 10.10.2024 päivätty pyyntö
HE 132/2024 vp

Sosiaali- ja terveystoimikunta
FI-00102 EDUSKUNTA

stv@eduskunta.fi

Yhteyshenkilö
Josefin Walk Stenman, puh. +358 (0)18 25000
josefin.walk-stenman@regeringen.ax

Asia

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta, HE 132/2024 vp

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta pyysi 10.10.2024 Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta kirjallisen lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta. Sosiaalihuoltotoimisto antaa seuraavan lausunnon.

Lainsäädäntövalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta sosiaalihuoltoa koskevista asioista. Nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys koskee sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettua lakia (817/2015). Suomen lakia ei ole hyväksytty Ahvenanmaalla, vaan Ahvenanmaalla asiasta säädetään maakunnan omalla maakuntalailla, ÅFS 2020:2024.

Maakuntalaki mukaillee valtakunnan lakia, mutta poikkeaa siitä joiltain osin.

Näin ollen esitys koskee Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvia oikeudenaloja.

Lakiehdotuksen suhde sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettuun maakuntalakiin nimeltä landskapslag (2020:24) om yrkesutbildade personer inom socialvården.

Maakunnan hallitus toteaa, että Ahvenanmaan sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettussa maakuntalaissa 2020:24 on vastaavia säännöksiä kuin nyt käsiteltävänä olevassa lakiehdotuksessakin, mutta 12 §:ssä on poikkeus, jolla mahdollistetaan se, että ruotsalaiset opiskelijat voivat väliaikaisesti toimia sosiaalihuollossa laillistettuina ammattihenkilöinä. Vuonna 2023 yliopistoissa, korkeakouluissa tai ammattikorkeakouluissa opiskelevista ahvenanmaalaisista 58 prosenttia opiskeli Ruotsissa.

Maakuntalain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan sosiaalihuollon ammattihenkilöihin, jotka ovat kunnallisen sosiaalihuollon tai yksityisen toimijan palveluksessa sekä itsenäisinä ammatinharjoittajina toimiviin sosiaalihuollon ammattihenkilöihin. Maakunnan sosiaalihuoltoa koskevaan toimivaltaan kuuluu muun muassa säätäminen oikeudesta toimia sosiaalityöntekijänä ja myös yksityisessä sosiaalihuollossa toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden pätevyysvaatimuksista ja velvollisuuksista säätäminen.

Tasavallan presidentin sosiaalihuollon ammattihenkilöiden kelpoisuusvaatimuksiin ja ammattitoimintaan liittyvien eräiden hallinto- ja valvontatehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla antaman asetuksen 655/2020 nojalla on solmittu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen välinen sopimus.

Sopimuksella määritellään Valviran ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen välisen yhteistyön periaatteet ja yleiset sopimusehdot sekä tarkemmin se, mitä sääntöjä on noudatettava Valviran hoitaessa eräitä tehtäviä Ahvenanmaan maakunnan puolesta tasavallan presidentin asetuksen mukaisesti.

Maakunnan hallitus esittää, että asiakasturvallisuuden tulee toimia ohjenuorana kaikista sosiaalihuollon ammattipätevyyksiä koskevista muutoksista päätettäessä.

Ministeri

Arsim Zekaj

Erityisasiantuntija

Josefin Walk-Stenman

TIEDOKSI

Johan Ehn, Ahvenanmaan edustaja Helsingissä, johan.ehn@regeringen.ax
Mats Löfström, kansanedustaja, mats.lofstrom@eduskunta.fi

Hänvisning

Er begäran om skriftligt yttrande 10.10.2024

HE 132/2024 vp

Social- och hälsovårdsutskottet

FI-00102 RIKSDAGEN

stv@riksdagen.fi

Kontaktperson

Josefin Walk Stenman, telefon +358 (0)18 25000

josefin.walk-stenman@regeringen.ax

Ärende

Yttrande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 12 och 16 § i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården, RP 132/2024

Riksdagens social- och hälsovårdsutskott ber 10.10.2024 Ålands landskapsregering lämna ett skriftligt sakkunnigyttande angående regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 12 och 16§ i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården. Socialvårdsbyrån avger följande yttrande;

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet beträffande socialvård; den lag som berörs i denna regeringsproposition är lag om yrkesutbildade inom socialvården (FFS 817/2015) Den finska lagen är inte antagen på Åland utan Åland har en egen landskapslag (ÅFS 2020:2024). Landskapslagen efterliknar rikets lag med en del avvikelser.

Således berör propositionen rättsområden som hör till Ålands lagstiftningsbehörighet.

Lagförslagets förhållande till landskapslag om (2020:24) om yrkesutbildade personer inom socialvården.

Landskapsregeringen konstaterar att Åland har motsvarande bestämmelser i landskapslag om (2020:24) om yrkesutbildade personer inom socialvården som i föreliggande lagförslag, med avvikelser i 12 § för att möjliggöra att studerande från Sverige tillfälligt kan vara verksamma inom socialvården i en legitimerad persons yrke. Av andelen ålänningar som år 2023 studerade vid universitet, högskolor eller yrkeshögskolor var 58 procent studerande i Sverige.

Enligt landskapslagens 2 § ska lagen tillämpas på yrkesutbildade personer som är

anställda inom den kommunala socialvården eller hos en privat aktör och på yrkes-utbildade personer inom socialvården som är självständiga yrkesutövare. Till landskapets behörighet inom socialvården hör att föreskriva om bl.a. rätten att verka som socialarbetare, kompetenskraven och skyldigheterna även ifråga om den yrkesutbildade personalen inom den privata socialvården.

Med stöd av Republikens presidents förordning (FFS 665/2020, ÅFS 2020:85) om skötseln på Åland av vissa förvaltnings- och tillsynsuppgifter avseende behörighetskrav och yrkesutövning för yrkesutbildade personer inom socialvården, har ett avtal upprättats mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira, och Ålands landskapsregering.

Avtalet fastställer principerna för samarbetet och de allmänna avtalsvillkoren mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Ålands landskapsregering samt närmare om vad som ska iakttas vid verkställandet av de uppgifter som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården hanterar för landskapet Ålands räkning i enlighet med republikens presidents förordning.

Landskapsregeringen framför att klientsäkerheten bör vara vägledande vid varje beslut angående ändringar som tas vad beträffar yrkesbehörigheter inom socialvården.

Minister

Arsim Zekaj

Specialsakkunnig

Josefin Walk Stenman

FÖR KÄNNEDOM

Johan Ehn, Ålands representant i Helsingfors, johan.ehn@regeringen.ax
Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi